

GRUPA ONDE

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE za okres zakończony 30 września 2023 r.

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34
przyjętym do stosowania w UE

Q3
23

SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU I POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2022
	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA				
Nota 4.2. Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	838 697	819 523	338 058	294 333
Nota 4.2.-4.3. Koszty sprzedanych dóbr i usług	765 897	769 547	307 248	277 130
Zysk brutto ze sprzedaży	72 800	49 976	30 810	17 203
Nota 4.3. Koszty sprzedaży	3 729	2 545	1 376	999
Nota 4.3. Koszty ogólnego zarządu	32 399	35 508	11 872	12 214
Pozostałe przychody operacyjne	254	58	72	48
Pozostałe koszty operacyjne	1 106	1 304	918	129
Nota 4.2. Odwrócenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	(717)	(34)	-	15
Nota 4.2. Zysk z działalności operacyjnej	35 103	10 643	16 716	3 924
Udział w zyskach/ (stratach) netto jednostek współzależnych wycenianych metodą praw własności	(688)	(405)	(245)	(93)
Przychody finansowe	1 277	3 212	356	143
Koszty finansowe	6 454	9 150	1 072	2 606
Nota 4.2. Zysk brutto	29 238	4 300	15 755	1 368
Nota 4.4. Podatek dochodowy	6 052	2 050	5 032	342
Zysk netto za okres obrotowy	23 186	2 250	10 723	1 026
Całkowity dochód	23 186	2 250	10 723	1 026
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,43	0,04	0,20	0,02

SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

		30.09.2023	31.12.2022
		Dane niebadane	Dane badane
AKTYWA		726 313	618 019
	Wartość firmy	56	56
	Wartości niematerialne	1 505	1 508
	Rzeczowe aktywa trwałe	30 735	37 584
	Aktywa finansowe	9 494	8 460
	Inwestycje ujmowane metodą praw własności	52 390	53 078
	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 068	6 611
	Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	417	337
Aktywa trwałe		98 665	107 634
	Zapasy	133 607	154 259
	Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	339	637
Nota 2.2.	Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	242 778	195 824
Nota 5.1.	Należności z tytułu dostaw i usług	208 883	105 693
Nota 5.1.	Pozostałe należności	11 326	23 681
	Aktywa finansowe	8 159	3 849
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 605	11 128
	Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT	6 609	13 399
	Pozostałe aktywa	2 342	1 915
Aktywa obrotowe		627 648	510 385
PASYWA		726 313	618 019
Nota 3.1.	Kapitał podstawowy	1 091	1 101
Nota 3.1.	Akcje własne	-	(30 000)
	Kapitał zapasowy	273 110	255 581
	Kapitał rezerwowy	44 154	74 144
	Zyski zatrzymane	15 757	10 100
Kapitał własny		334 112	310 926
Nota 3.2.-3.3.	Zadłużenie	10 443	19 903
	Rezerwy	5 677	4 976
	Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	14 411	13 636
	Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	13 404	12 660
Zobowiązania długoterminowe		43 935	51 175
Nota 3.2.-3.3.	Zadłużenie	47 697	64 307
	Rezerwy	54	904
	Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	16 995	14 383
Nota 2.2.	Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	86 003	33 254
Nota 5.2.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	181 122	130 206
Nota 5.2.	Pozostałe zobowiązania	16 395	12 864
Zobowiązania krótkoterminowe		348 266	255 918

SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022 oraz za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023

	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2022 r.	1 101	-	239 410	44 144	49 096	333 751
Wynik netto za okres	-	-	-	-	2 250	2 250
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	2 250	2 250
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na zyski zatrzymane	-	-	16 171	30 000	(46 171)	-
Nabycie akcji własnych		(30 000)				(30 000)
Stan na 30 września 2022 r.	1 101	(30 000)	255 581	74 144	5 175	306 001
Stan na 1 stycznia 2023 r.	1 101	(30 000)	255 581	74 144	10 100	310 926
Wynik netto za okres	-	-	-	-	23 186	23 186
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	23 186	23 186
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na kapitał zapasowy i rezerwowy	-	-	17 529	-	(17 529)	-
Rejestracja umorzenia akcji własnych	(10)	30 000	-	(29 990)	-	-
Stan na 30 września 2023 r.	1 091	-	273 110	44 154	15 757	334 112

SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Za okres 9 miesiący zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesiący zakończony 30.09.2022	Za okres 3 miesiący zakończony 30.09.2023	Za okres 3 miesiący zakończony 30.09.2022
	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ				
Wynik brutto	29 238	4 300	15 755	1 368
Amortyzacja	6 841	5 778	2 290	2 041
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	54	375	(118)	157
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	3 925	2 026	365	2 049
Pozostałe korekty niepieniężne	743	(5 997)	263	(6)
Zapłacony podatek dochodowy	(3 286)	(9 097)	1 810	(2 621)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	17 063	(123 188)	(7 956)	10 966
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	54 578	(125 803)	12 409	13 954
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ				
Wpływy z tytułu spłat udzielonych pożyczek	19 146	2 240	-	982
Wpływy pozostałe	75	31	11	25
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(2 500)	(4 615)	(750)	(1 760)
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	(19 755)	-	(1 987)	-
Wydatki na nabycie udziałów w spółkach	(20 776)	(9 657)	(20 544)	(119)
Wydatki pozostałe	(9)	-	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(23 819)	(12 001)	(23 270)	(872)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ				
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - kredyty i pożyczki	30 845	104 490	29 229	11 211
Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia kredytowego - kapitał	(48 530)	(24 019)	(14 389)	(23 932)
Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia leasingowego - kapitał	(5 096)	(4 403)	(1 603)	(1 502)
Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia - odsetki	(5 474)	(3 512)	(1 578)	(2 211)
Nabycia akcji własnych	-	(30 000)	-	-
Wydatki pozostałe	(27)	-	(27)	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(28 282)	42 556	11 632	(16 434)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	2 477	(95 248)	771	(3 352)
Środki pieniężne na początek okresu	11 128	104 710	12 834	12 814
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	13 605	9 462	13 605	9 462

1.	INFORMACJE OGÓLNE	6
1.1.	WPROWADZENIE	6
1.2.	PODSTAWA SPORZĄDZENIA	6
1.3.	ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI	7
2.	KONTRAKTY BUDOWLANE	11
2.1.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	13
2.2.	UZGODNIENIE KWOT Z TYTUŁU NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	14
3.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE	15
3.1.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	15
3.2.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	16
3.3.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU	17
4.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	18
4.1.	ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW	18
4.2.	SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE	19
4.3.	KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	24
4.4.	OPODATKOWANIE	24
4.5.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	25
4.5.1.	RYZIKO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE	25
4.5.2.	RYZIKO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH	25
4.5.3.	RYZIKO PŁYNNOŚCI	25
4.5.4.	RYZIKO KLIMATYCZNE	25
5.	NOTY POZOSTAŁE	26
5.1.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE	26
5.2.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE	27
5.3.	STRUKTURA GRUPY	28
5.4.	ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	31

W Sprawozdaniu Finansowym można zauważyć ikony, które reprezentują następujące:

Polityki rachunkowości

Szacunki

1. INFORMACJE OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. WPROWADZENIE

Jednostka Dominująca w Grupie ONDE - ONDE S.A. (dawniej: Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynierskiego S.A.) jest spółką akcyjną powstałą 25.09.1998 r. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000028071. Wpisu dokonał Sąd Rejonowy w Toruniu, Polska: VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18.07.2001 r.

Siedziba Spółki ONDE S.A. znajduje się w Toruniu, przy ulicy Wapiennej 40, w Polsce.

Głównym przedmiotem działalności Grupy ONDE są roboty związane z budową i remontami dróg (PKD 42.11 Z) oraz budowa i dewelopment farm wiatrowych i fotowoltaicznych (PKD 42.99), a podstawowym miejscem prowadzenia działalności jest Polska.

Grupa jest jednostką zależną należącą do Grupy Erbud - z jednostką dominującą: Erbud S.A. Podmiotem kontrolującym Grupę na najwyższym poziomie jest również Erbud S.A. Spółka ONDE S.A. jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie od 2021 roku.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA

Stwierdzenie o zgodności z MSR 34

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy na 30 września 2023 r. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości podane są w tysiącach (chyba, że zaznaczono inaczej). Skonsolidowane informacje zostały sporządzone według zasady kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Niniejsze skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 13 listopada 2023 r.

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji dnia 28 marca 2023 roku. Wynik finansowy nie jest wyznacznikiem dla określenia wyniku finansowego Grupy za cały rok obrotowy.

Kontynuacja działalności

Niniejsze skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skróconego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Wpływ konfliktu w Ukrainie

Po inwazji Rosji na Ukrainę zarówno cały świat, jak i Polska, stanęły w obliczu kryzysu paliwowego oraz słabnących giełd i walut krajów ościennych. Ceny surowców i ich dostępność stały się dużo większym problemem w branży budowlanej niż zagrożenia związane z COVID-19.

Zarząd na bieżąco monitoruje wpływ sytuacji polityczno-gospodarczej w Ukrainie i w Rosji oraz w Białorusi na działalność Grupy ONDE. Od ponad roku mamy do czynienia ze wzrostem cen materiałów budowlanych i robocizny na rynku polskim. Spółka na bieżąco uwzględnia ryzyko wzrostu cen materiałów i robocizny w przygotowywanych kalkulacjach. Zarząd podejmuje działania w celu zmniejszenia wpływu szoku cenowego spowodowanego konfliktem w Ukrainie, takie jak dywersyfikacja działalności pod kątem geograficznym, jak i segmentowym, jednocześnie negocjując warunki kontraktów ze zleceniodawcami.

1. INFORMACJE OGÓLNE**Wycena do wartości godziwej**

W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Grupa bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku biorą te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Grupa klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując hierarchię wartości godziwej odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny, zgodną z zapisami MSSF 13. Na poszczególne dni bilansowe Grupa nie posiada pozycji wycenianych do wartości godziwej, lecz ujawnia wartość godziwą w odniesieniu do pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Przeliczanie pozycji w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych wykazuje się w księgach na moment początkowego ujęcia w wartości przeliczonej na złote według kursu średniego NBP z dnia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie, przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

1.3. ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI**Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:**

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie w 2023 r.:

a) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 r.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpił obowiązujący dotychczas MSSF 4, który zezwalał na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. Nowy standard zasadniczo zmienia rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi; niemniej jednak zakres standardu nie jest ograniczony jedynie do firm ubezpieczeniowych, a umowy zawierane przez podmioty inne niż firmy ubezpieczeniowe mogą także zawierać element spełniający definicję umowy ubezpieczeniowej (jak zdefiniowano w MSSF 17).

b) Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiana dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Celem zmiany jest zapewnienie użyteczności informacji finansowych dla inwestorów w okresie pierwszego zastosowania nowego standardu wprowadzając określone uproszczenia w odniesieniu do prezentacji danych porównawczych.

Zmiana dotyczy wyłącznie zastosowania nowego standardu MSSF 17 i nie ma wpływu na żadne inne wymogi zawarte w MSSF 17.

1. INFORMACJE OGÓLNE

c) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce

Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłoby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano również zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości.

d) Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

W 2021 r. Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych.

e) Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”

Zmiany do MSR 12 precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy ujęcie równych kwot aktywa i zobowiązania dla celów księgowych (np. początkowe ujęcie leasingu) pozostające bez wpływu na bieżące rozliczenia podatkowe powoduje konieczność ujęcia sald podatku odroczonego czy też zastosowanie ma tzw. zwolnienie z początkowego ujęcia (ang. initial recognition exemption), które mówi, że nie ujmuje się sald podatku odroczonego, jeśli ujęcie składnika aktywów lub zobowiązań nie ma wpływu na wynik księgowy lub podatkowy na moment tego ujęcia. Zmieniony MSR 12 reguluje tę kwestię wymagając ujęcia podatku odroczonego w powyższej sytuacji poprzez wprowadzenie dodatkowego zapisu, że zwolnienie z początkowego ujęcia nie ma zastosowania, jeżeli jednostka jednocześnie rozpoznaje składnik aktywów i równoznaczny składnik zobowiązań i każdy z nich tworzy różnice przejściowe.

f) Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”: globalny minimalny podatek dochodowy (Pillar Two)

W maju 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” w odpowiedzi na globalne regulacje w zakresie minimalnego podatku dochodowego Filar II (ang. "Pillar Two") wydanych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w związku z międzynarodową reformą podatkową. Zmiana do MSR 12 przewiduje czasowe zwolnienie z wymogu ujmowania podatku odroczonego wynikającego z uchwalonego prawa podatkowego, które implementuje modelowe zasady Filaru II. Spółki mogą zastosować wytyczne zmienionego standardu MSR 12 od razu, natomiast dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub później wymagane jest zamieszczenie określonych ujawnień.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Zmiany te w ocenie Zarządu nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę:

W niniejszym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

a) Zmiana do MSSF 16 „Leasing”

We wrześniu 2022 r. Rada zmieniła standard MSSF 16 „Leasing” uzupełniając wymogi dotyczące późniejszej wyceny obowiązań leasingowego w przypadku transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego, w sytuacji, gdy spełnione są kryteria MSSF 15 i gdy transakcję należy ująć jako sprzedaż.

Zmiana wymaga od sprzedawcy-leasingobiorcy późniejszej wyceny zobowiązań leasingowych wynikających z leasingu zwrotnego w taki sposób, aby nie ujmować zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do

1. INFORMACJE OGÓLNE

użytkowania. Nowy wymóg ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy leasing zwrotny obejmuje zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, gdyż opłaty te są wyłączone z „płatności leasingowych” w myśl MSSF 16. Zmieniony standard zawiera nowy przykład, który ilustruje zastosowanie nowego wymogu w tym zakresie. Zmiana obowiązuje począwszy od 1 stycznia 2024 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

b) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

W 2020 roku Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. W październiku 2022 r. Rada wydała kolejne poprawki do standardu MSR 1, które adresują kwestię klasyfikacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe, w odniesieniu do których jednostka zobowiązana jest spełniać określone wymogi umowne tzw. kowenanty. Zmieniony standard MSR 1 stanowi, że zobowiązania są klasyfikowane jako krótko- lub długoterminowe w zależności od praw istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Na klasyfikację nie mają wpływu ani oczekiwania jednostki ani zdarzenia po dniu sprawozdawczym (na przykład rezygnacja z kowenantu lub jego naruszenie).

Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2024 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

c) Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” i MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – ujawnianie informacji na temat umów finansowych z dostawcami (“supplier finance arrangement”)

W maju 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji. Zmiany do standardów wprowadzają wymogi w zakresie ujawnień na temat umów finansowania dostawców. Zmiany te wymagają ujawnienia specyficznych informacji dotyczących umów finansowych z dostawcami jednostki, aby umożliwić użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę wpływu tych umów na zobowiązania i przepływy pieniężne jednostki oraz ekspozycję jednostki na ryzyko płynności. Niniejsze zmiany mają na celu zwiększenie przejrzystości ujawnianych informacji o ustaleniach dokonanych z dostawcami. Zmiany nie wpływają na zasady ujmowania i wyceny, a jedynie na wymogi dotyczące ujawniania informacji. Nowe obowiązki informacyjne będą obowiązywać dla rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2024 r. lub później.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

d) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

e) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsiębiorcami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

1. INFORMACJE OGÓLNE

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Grupa podpisuje umowy w cenach zryczałtowanych (stałych) na realizację kontraktów budowlanych głównie w zakresie budowy farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych, budowy i remontów dróg. Niektóre umowy z Klientami zawierają również element zmienny wynagrodzenia w postaci kar, które mogą być nałożone na Grupę, np. w przypadku opóźnień realizacji kontraktu.

Element zmiennego wynagrodzenia koryguje cenę transakcji oraz kwotę ujmowanych przychodów, tj. Grupa ujmuje w cenie transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego tylko w takim zakresie, w jakim jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi znaczące odwrócenie skumulowanej kwoty ujętych przychodów gdy niepewność związana ze zmiennością zostanie rozstrzygnięta. Do oszacowania wartości wynagrodzenia zmiennego Grupa korzysta z metody wartości oczekiwanej do oszacowania wynagrodzenia zmiennego. Historycznie, Grupa nie ponosiła kar od swoich odbiorców oraz na żaden z dni bilansowych nie wystąpiły przesłanki do rozpoznania kar na realizowanych kontraktach. Wszelkie zmiany umowy (zmiany zakresu umowy, ceny lub obu tych składników) ujmuje się jako kumulatywną korektę przychodów.

Ze względu na specyfikę kontraktów budowlanych oraz usług świadczonych przez Grupę, we wszystkich umowach o roboty budowlane Grupa identyfikuje tylko jeden obowiązek świadczenia, do którego alokowana jest cała wartość wynagrodzenia.

Przychody i koszty z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych Grupa rozpoznaje w czasie w miarę postępu stopnia wykonywanych prac. Grupa dokonuje pomiaru stopnia wykonania kontraktu stosując metodę opartą na nakładach,

tj. ustala wartość przychodów z wykonania kontraktów budowlanych w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego proporcjonalnie do stopnia realizacji danego kontraktu w drodze wyliczenia stopnia zaawansowania prac w oparciu o stosunek rozpoznanych na danym kontrakcie kosztów do całkowitego budżetu kosztów przygotowanego dla danego kontraktu. Od otrzymanej w ten sposób wielkości Grupa odlicza przychody, które wpłynęły na wynik finansowy w latach ubiegłych, uzyskując przychody z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych dotyczące bieżącego okresu. Zmiana szacunku stopnia zaawansowania realizacji umowy traktowana jest jako zmiana szacunku i wpływa na kwotę ujętego przychodu w okresie w którym dokonano zmiany szacunku stopnia zaawansowania.

W ocenie Zarządu, taki sposób pomiaru stopnia wykonania kontraktu dostarcza rzetelną informację na temat zaawansowania danego kontraktu z uwagi na bezpośrednią korelację pomiędzy ponoszonymi nakładami, a zaawansowaniem prac budowlanych, które są w istotnym stopniu realizowane również przez podwykonawców Grupy.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług (w tym budowlanej) lub przewidywany, całkowity koszt jej wykonania nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustalany jest w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest oczekiwane.

Drugostronnie, wyniki wyceny (tj. ustalenia przychodów metodą stopnia zaawansowania) ujmowane są jako „Aktywa (lub Zobowiązania) z tytułu kontraktów budowlanych”. Salda aktywów z tytułu kontraktów budowlanych są obejmowane odpisem z tytułu utraty wartości, wyliczanego analogicznie jak dla należności handlowych nieprzeterminowanych. Wszystkie aktywa z tytułu kontraktów budowlanych znajdują się w Poziomie 2 modelu utraty wartości i stosuje się do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości tych aktywów uproszczone podejście na bazie matrycy (analogicznie jak dla należności handlowych). Z uwagi na sposób rozpoznawania sald z tytułu aktywów z tytułu kontraktów budowlanych, nie podlegają one wiekowaniu i są traktowane w całości jako bieżące, nieprzeterminowane.

Fakturowanie prac wykonywanych w ramach realizacji kontraktów budowlanych odbywa się zgodnie z harmonogramem określonym w umowie, zazwyczaj po zakończeniu danego etapu prac określonego w umowie. Przychody są natomiast rozpoznawane w czasie, w miarę postępu wykonywanych prac. W związku z tym, w czasie realizacji danego kontraktu budowlanego, może istnieć rozbieżność pomiędzy przychodem zafakturowanym, a przychodem rozpoznawany metodą od nakładów. Wraz ze wzrostem przychodu rozpoznawany metodą od nakładów, drugostronnie wzrasta saldo „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych”. W momencie wystawienia faktury, księgowane są „Należności z tytułu dostaw i usług” w kwocie brutto, a kwota faktury netto pomniejsza wartość „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych” lub powiększa saldo „Zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych”. Kontrahenci w ramach kontraktów budowlanych podpisujących z Grupą zatrzymują część zapłat jako gwarancję dobrego wykonania umowy. Kwoty te ujmowane są „Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje” i podlegają zwrotowi najczęściej po zakończeniu projektu lub po zakończeniu okresu gwarancji.

Grupa tworzy rezerwy na kontrakty z ujemną marżą w momencie zidentyfikowania przesłanek, że dany realizowany kontrakt budowlany zamknie się ze stratą (budżetowane koszty przekraczają budżetowane przychody). Rezerwy tworzone są w koszty danego okresu w pełnej wartości prognozowanej straty na danym kontrakcie i są wykazywane w bilansie w linii „Rezerwy”.

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy Grupa ujmuje jako koszty w momencie ich poniesienia z uwagi na to, że koszty doprowadzenia do zawarcia umowy nie obciążają bezpośrednio klienta niezależnie od tego, czy umowa zostanie zawarta. Grupa udziela swoim odbiorcom jedynie gwarancji podstawowych, które nie stanowią odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia. Okres objęty gwarancją różni się w zależności od realizowanego kontraktu oraz elementów składowych, których dotyczy gwarancja.

Do realizacji swoich prac związanych z realizacją kontraktów budowlanych Grupa angażuje podwykonawców. W odniesieniu do prac wykonywanych przez podwykonawców Grupa działa jako główny wykonawca (ang. principal). Zafakturowane koszty z tytułu ich zatrudnienia ujmuje jako „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług”. Zatrzymane przez Grupę części zapłać wobec podwykonawców z tytułu gwarancji dobrego wykonania umowy Grupa ujmuje w pozycji „Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje”.

W przypadku niektórych kontraktów budowlanych realizowanych w ramach wspólnych porozumień umownych, w których Grupa jest liderem konsorcjum lub zlecenia, Grupa oceniła, iż występuje w charakterze pośrednika w odniesieniu do prac wykonanych przez drugiego współnika, a które Grupa jako leader fakturuje na rzecz zamawiającego. Grupa określa swoją rolę jako rolę pośrednika w danym zleceniu w przypadku, gdy identyfikuje konkretne dobra oraz usługi, które mają być dostarczone, nad którymi nie sprawuje kontroli przed przekazaniem ich klientowi. W przypadku, gdy Grupa pełni rolę pośrednika, rozpoznaje przychód w momencie wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia w umownej kwocie opłaty lub prowizji będzie uprawniona w zamian za zlecenie dostarczenia konkretnych usług lub dóbr przez inny podmiot. Z uwagi na charakter zawieranych konsorcjów oraz zleceń, w których Grupa pełni rolę lidera, nie występują opisane powyżej opłaty i prowizje, stąd w Grupie nie powstaje przychód z tyt. prowizji za fakturowanie na rzecz klienta prac wykonanych przez drugiego konsorcjanta. Grupa jako przychód ujmuje wyłącznie kwoty wynagrodzenia należnego z tyt. wykonania na rzecz zamawiającego swojego zakresu prac zgodnie z polityką opisaną powyżej.

Ponadto, dla sprzedaży pozostałej, tj. materiałów (kruszywa), towarów oraz produkcji pomocniczej, Grupa rozpoznaje przychody w punkcie w czasie. Przychód ze sprzedaży pozostałej rozpoznawany jest w momencie transferu kontroli na odbiorcę, który jest zbieżny z momentem dostawy danego dobra do odbiorcy.

Termin płatności dla świadczonych przez Grupę kontraktów o usługi budowlane wynosi od 30 do 180 dni od dnia wystawienia faktury, a dla sprzedaży pozostałej wynosi zazwyczaj 30 dni od dnia wystawienia faktury. Zawierane kontrakty nie zawierają zatem istotnego elementu finansowania, za wyjątkiem kwot zafakturowanych z tytułu realizacji kontraktów budowlanych, które są płacone w późniejszym okresie czasu, gdyż stanowią kaucje zatrzymane przez klienta. Kwoty zatrzymane z poszczególnych faktur stanowią maksymalnie do 10% wynagrodzenia z tyt. realizacji umowy i podlegają zwolnieniu w okresie maksymalnie do 5 lat po zakończeniu realizacji zlecenia. Przychód z realizacji kontraktów budowlanych w części, która jest zatrzymana jako kaucja, ujmowany jest w kwocie zdyskontowanej.

Podział przychodów na przychody rozpoznawane w czasie i punkcie w czasie został zaprezentowany w Nocie 4.2.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Zastosowanie metody opartej na nakładach do ujmowania przychodów z tytułu kontraktów budowlanych wymaga szacunku w odniesieniu do określenia stopnia realizacji prac na danym kontrakcie, tj. oszacowania całkowitego budżetu kosztów na danym kontrakcie.

Budżety kosztowe dla danych kontraktów są przygotowywane przez Kadrę Zarządzającą Grupy na etapie ofertowania i aktualizowane w ciągu roku finansowego lub w momencie zidentyfikowania przesłanek do rewizji budżetu kosztowego lub przychodowego. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu, wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu aktualizowana jest na bieżąco, tj. zmiany zakresu kontraktu znajdują odzwierciedlenie w prowadzonym przez Grupę systemie wewnętrznym od razu po tym, jak zostaną wynegocjowane przez Grupę z klientem.

Dla realizowanych kontraktów budowlanych, wzrost/spadek całkowitych budżetowanych kosztów o 2% powoduje odpowiednio spadek/wzrost przychodu rozpoznanego narastająco w księgach Grupy dla danego kontraktu o zbliżonej wartości w punktach procentowych. Wpływ takiej zmiany całkowitego budżetu kosztów na przychody w danym okresie zależy od stopnia realizacji, na którym znajduje się na koniec danego okresu realizowany kontrakt. W przypadku kontraktów o znacznym stopniu zaawansowania, wpływ takiej zmiany na przychody w danym okresie będzie istotniejszy niż w przypadku kontraktu we wczesnej fazie realizacji. Na przestrzeni ostatnich lat, zmiany całkowitych kosztów dla realizowanych projektów zazwyczaj mieściły się w przedziale odchyłań +/- 2% względem pierwotnie budżetowanych kosztów, stąd Grupa prezentuje taką wartość jako możliwą zmianę.

W Grupie funkcjonują stosowne procesy kontroli służące zapewnieniu, że proces budżetowania dla danego projektu odbywa się w oparciu o bieżące i wiarygodne szacunki dotyczące kosztów niezbędnych do realizacji danego kontraktu, podlegające weryfikacji i akceptacji przez wyznaczone do tego procesu osoby. Przygotowany przez Kierownika Projektu budżet podlega weryfikacji przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

Grupa prowadzi ewidencję realizowanych projektów – umów o kontrakty budowlane w systemie wewnętrznym służącym do zarządzania projektami. Informacje dotyczące danego kontraktu, w tym stopnia jego realizacji, są wprowadzane do systemu przez kierownika kontraktu/budowy, a następnie zatwierdzane przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

2.1. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

Kwoty przychodów i kosztów z tytułu kontraktów budowlanych za okres i kumulatywnie ujęto w tabeli poniżej:

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022
	Kontrakty w okresie	Kontrakty w okresie
Kwoty ujęte w okresie		
Przychody z tytułu umów o budowę	808 868	811 773
Koszty z tytułu umów o budowę	753 979	761 671
Wynik przed ujęciem i rozliczeniem przyszłych strat	54 889	50 102
Utworzenie rezerw na przyszłe straty	54	-
Wynik brutto	54 835	50 102
Marża zysku brutto		
bez uwzględnienia rezerw	7%	6%
z uwzględnieniem rezerw	7%	6%

Marża zysku brutto jest definiowana jako zysk brutto ze sprzedaży dzielony przez przychody ze sprzedaży.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE
2.2. UZGODNIENIE KWOT Z TYTUŁU NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

	30.09.2023	31.12.2022
Przychody z tytułu niezakończonych umów o budowę narastająco	2 012 801	1 831 100
Kwoty zafakturowane do klientów narastająco (bez zaliczek)	1 814 608	1 648 940
Saldo rozliczeń z tytułu niezakończonych kontraktów budowlanych	198 193	182 160
w tym:		
(1) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych brutto	243 842	196 788
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów z tytułu kontraktów budowlanych	(1 064)	(964)
(1a) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych netto	242 778	195 824
(2) Zobowiązania z tytułu zafakturowanych niewykonanych prac budowlanych	45 649	14 628
Saldo rozliczeń z tytułu kontraktów budowlanych	198 193	182 160
w tym:		
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	242 778	195 824
Wycena kontraktów budowlanych - rozliczenie sald (2)	45 649	14 628
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - zaliczki otrzymane	40 354	18 626
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	86 003	33 254

Dla wszystkich okresów wskazanych w tabeli powyżej, całe salda zobowiązań kontraktowych na początek okresu zostały rozpoznane jako przychody w danym okresie. Pozostała część zmiany salda zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych wynika z nadwyżki przychodów zafakturowanych w danym okresie nad przychodami rozpoznanymi w sprawozdaniu z wyniku.

Zmiany w wartości aktywów i zobowiązań z wyceny kontraktów wynikają ze specyfiki rozliczania kontraktów budowlanych oraz harmonogramów fakturowania na poszczególnych kontraktach, tj. występują kontrakty o zróżnicowanych harmonogramach płatności, stąd nie występuje typowa zależność między terminem płatności a wykonaniem obowiązku świadczenia.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Kapitał podstawowy obejmuje akcje zwykłe i jest wykazywany według wartości nominalnej (zgodnej ze statutem Grupy oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego).

Pozostałe kapitały zapasowe tworzone są głównie z zysku lat ubiegłych, w tym kwot obligatoryjnie przekazywanych na kapitał zapasowy zgodnie z wymogami KSH.

Kapitały rezerwowe tworzone są z zysku lat ubiegłych, z przeznaczeniem na finansowanie dalszego rozwoju Grupy.

Kapitał zapasowy Grupy tworzony jest zgodnie z postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych oraz decyzjami akcjonariuszy. Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych, na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, jednakże część kapitału zapasowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega on podziałowi na inne cele.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może odpowiednio kształtować wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy lub wyemitować nowe akcje.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy.

Kapitał podstawowy

Na 30 września 2023 r. kapitał podstawowy składał się z 54.512.759 akcji o łącznej wartości 1.090.255,18 zł, a struktura Udziałowców posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym prezentowała się następująco:

Akcjonariusz

ERBUD S.A.

Jacek Leczkowski

Generali PTE S.A., zarządzający funduszem Generali OFE

Fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A.

% udziału w kapitale zakładowym

60,67%

6,48%

6,01%

5,53%

Statut Spółki nie przyznaje akcjonariuszom, o których mowa powyżej, żadnych uprawnień osobistych w stosunku do Spółki, w szczególności nie przyznaje prawa do powoływania członków Zarządu ani członków Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 22 sierpnia 2023 r. w Sądzie Rejonowym w Toruniu zarejestrowane zostało obniżenie kapitału zakładowego, umorzenie akcji własnych oraz związane z nimi zmiany Statutu Spółki. Kapitał zakładowy Spółki został obniżony o kwotę 10.344,82 zł, z kwoty 1.100.600,00 zł do kwoty 1.090.255,18 zł, wskutek umorzenia akcji własnych Spółki nabytych przez Spółkę w łącznej liczbie 517.241 akcji, z łącznej liczby akcji 55.030.000 akcji do 54.512.759 akcji. Tym samym aktualna wysokość kapitału zakładowego wynosi 1.090.255,18 zł i dzieli się na 54.512.759 akcji zwykłych na okaziciela serii A, o wartości nominalnej 0,02 zł każda. Ogólna liczba głosów wynikająca z wszystkich akcji Spółki to 54.512.759 głosów.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres sprawozdawczy, przypisanego zwykłym akcjonariuszom Spółki, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

Dla celów kalkulacji rozwodnionego zysku na akcje, zysk/(strata) netto za okres sprawozdawczy przypisana zwykłym akcjonariuszom oraz średnia ważona liczba akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym korygowane są o efekt wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych. Rozwodniony zysk na jedną akcję jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję, ponieważ w Spółce nie występują instrumenty rozwadniające.

Podział (split) akcji dokonany zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i po dniu bilansowym, koryguje średnią ważoną liczbę akcji zwykłych dla celów wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na akcje we wszystkich prezentowanych okresach.

Poniżej zaprezentowano podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję:

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022
Zysk netto	23 186	2 250
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	54 512 759	55 030 000
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,43	0,04

3.2. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

	30.09.2023	31.12.2022
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	910	1 517
Pożyczki	156	522
	1 066	2 039
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	31 332	58 114
Pożyczki	10 564	309
	41 896	58 423
Razem zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	42 962	60 462

Kredyty wykazane jako długoterminowe i krótkoterminowe oprocentowane są stopą WIBOR ON, 1M lub 3M + marża od 1,5pp do 2,15pp. Pożyczki oprocentowane są stopą WIBOR 3M + marża 2,5pp – 3pp oraz stałą stopą 10%.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Zobowiązania z tytułu zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek ujmuje się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na każdy dzień bilansowy pozycje te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Na podane dni bilansowe wartość godziwa kredytów i pożyczek nie była istotnie różna od wyceny w koszcie zamortyzowanym. Wartość godziwa kredytów i pożyczek jest szacowana za pomocą modeli zdyskontowanych przepływów (DCF) w oparciu o przepływy pieniężne odzwierciedlające harmonogram spłat otrzymanych kredytów przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej dla takich zobowiązań (tj. oszacowano stopę dyskonta na poziomie WIBOR 1M na dany dzień powiększony o stały procent wyrażający premię za ryzyko na poziomie 2,15%). Wartość godziwa kredytów i pożyczek długoterminowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym jest klasyfikowana do drugiego poziomu hierarchii wartości godziwej

Kowenanty

W ciągu roku, na dzień 30 września 2023 r. oraz do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego wszystkie kowenanty zostały spełnione.

3.3. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU

Okres		30.09.2023	31.12.2022
		Wartość nominalna minimalnych opłat	Wartość nominalna minimalnych opłat
Do 1 roku	Krótkoterminowe	7 127	7 000
Powyżej roku	Długoterminowe	14 291	22 320
Wartość nominalna minimalnych opłat		21 418	29 320
Przyszłe koszty z tytułu leasingu		6 240	5 572
Wartość bieżąca minimalnych opłat		15 178	23 748
Do 1 roku	Krótkoterminowe	5 801	5 884
Powyżej roku	Długoterminowe	9 377	17 864

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
4.1. ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW

Zarząd analizuje wyniki segmentów przy użyciu kluczowych wskaźników efektywności takich jak EBIT, marża EBIT oraz EBITDA i skorygowana EBITDA. Zarząd Grupy uznaje wyżej wymienione miary jako istotne dodatkowe mierniki wyników i dlatego prezentuje je w sprawozdaniu obok mierników zdefiniowanych przez MSSF. Należy mieć na uwadze, że EBIT, marża EBIT i EBITDA nie są wskaźnikami zdefiniowanymi w MSSF oraz nie stanowią mierników wystandaryzowanych, dlatego sposoby ich kalkulacji mogą różnić się między różnymi jednostkami na rynku. W związku z tym, wskaźniki te nie powinny być analizowane osobno lub jako substytuty dla miar zdefiniowanych przez MSSF.

EBITDA i EBIT to mierniki pokazujące wyniki osiągnięte przez Spółkę po eliminacji wpływu podatku dochodowego, kosztów i przychodów finansowych oraz w przypadku EBITDA, amortyzacji.

EBITDA definiowana jest jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe oraz amortyzację, a pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowana EBITDA jest definiowana jako EBITDA po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Spółka definiuje EBIT jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe i pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowany EBIT jest definiowany jako EBIT po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Marża EBIT jest miernikiem pokazującym rentowność Spółki pomijającym wpływ podatku dochodowego oraz kosztów i przychodów finansowych. Spółka definiuje marżę EBIT (marżę skorygowanego EBIT) jako EBIT (skorygowany EBIT) dzielony przez przychody ze sprzedaży dóbr i usług.

	30.09.2023	30.09.2022
Zysk netto za okres obrotowy	23 186	2 250
Podatek dochodowy	6 052	2 050
Zysk brutto	29 238	4 300
Udział w zyskach/ (stratach) netto jednostek współzależnych wycenianych metodą praw własności	(688)	(405)
Koszty finansowe	6 454	9 150
Przychody finansowe	1 277	3 212
EBIT	35 103	10 643
Amortyzacja	6 841	5 778
EBITDA	41 944	16 421
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	838 697	819 523
Marża EBIT	4%	1%

4.2. SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE

Grupa na podstawie raportowania zarządczego przedstawianego głównemu decydentowi operacyjnemu (tj. Zarządowi) zidentyfikowała trzy podstawowe segmenty sprawozdawcze pokrywające się z segmentami operacyjnymi:

- budownictwo drogowo-inżynieryjne (realizacja kontraktów w obszarze infrastruktury drogowej);
- budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (realizacja kontraktów dla branży fotowoltaicznej oraz farm wiatrowych) w kraju; sprzedaż spółek zależnych zajmujących się produkcją energii;
- segment pozostały (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych oraz produkcji pomocniczej).

Podział działalności na poszczególne segmenty został dokonany na podstawie specyfiki realizowanych kontraktów. Taki podział odpowiada rozłożeniu zasadniczych ryzyk oraz zwrotów z poniesionych nakładów. Klasyfikacja segmentów uległa zmianie 1 stycznia 2023 r. Zmianie uległa prezentacja segmentów odnawialnych źródeł energii za granicą, które prezentowane są łącznie w jednym segmencie - budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii.

Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej, stanowiące podstawę danych na temat segmentów sprawozdawczych i operacyjnych, oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu sprawozdań finansowych Grupy. Zarząd Grupy spośród pozycji bilansowych z perspektywy segmentów operacyjnych analizuje jedynie aktywa i zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych.

Sezonowość kontraktów budowlanych cechuje się tym, że przychody w pierwszym kwartale są najniższe w porównaniu do pozostałych kwartałów.

W okresie do 30 września 2023 r. i do dnia zatwierdzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego brak jest zdarzeń o charakterze jednorazowym, które miałyby istotny wpływ na segmenty sprawozdawcze.

Główne informacje dotyczące segmentów w okresach sprawozdawczych

Grupa prowadzi działalność w Polsce i za granicą.

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023			Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022		
	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym:	795 844	42 853	838 697	816 873	2 650	819 523
Przychody rozpoznawane w czasie	766 015	42 853	808 868	809 123	2 650	811 773
Przychody rozpoznawane w punkcie w czasie	29 829	-	29 829	7 750	-	7 750
Aktywa trwale inne niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	84 686	-	84 686	82 583	-	82 583

Wszystkie kontrakty budowlane zawierane są w cenach stałych (zryczałtowanych) z elementem zmiennym w postaci ewentualnych kar w przypadku nieterminowego wykonania prac.

W segmentach budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz budownictwo drogowo-inżynieryjne występują zarówno kontrakty długo- jak i krótkoterminowe. Typowy okres trwania kontraktu w segmencie budownictwa dla OZE zamyka się w okresie 9 do 24 miesięcy; w segmencie drogowo-inżynieryjnym długość trwania kontraktu jest zależna od rodzaju robót (w prezentowanych okresach najkrótsze kontrakty trwały mniej niż 1 miesiąc, a najdłuższe do 5 lat).

W segmencie pozostałym występują wyłącznie kontrakty krótkoterminowe. W segmencie tym nie występują kontrakty, w stosunku do których obowiązki świadczenia nie zostałyby zrealizowane w okresie sprawozdawczym.

W segmencie drogowo-inżynieryjnym przychody generowane są od klientów, którymi są głównie podmioty publiczne, a w segmencie OZE od klientów, którymi są podmioty prywatne.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Dane dotyczące przychodów i wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów sprawozdawczych przedstawiono w poniższej tabeli.

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023			
	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	202 959	629 608	6 130	838 697
Przychody ze sprzedaży razem	202 959	629 608	6 130	838 697
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	194 445	566 637	4 815	765 897
Marża na sprzedaży	8 514	62 971	1 315	72 800
Marża na sprzedaży %	4%	10%	21%	9%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(8 216)	(29 375)	(106)	(37 697)
Wynik segmentu – EBIT	298	33 596	1 209	35 103
Marża EBIT	-	5%	20%	4%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(688)		(688)
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(5 177)
Wynik brutto				29 238
Podatek dochodowy				6 052
Wynik netto				23 186
Amortyzacja	2 138	2 157	2 546	6 841
Wynik segmentu – EBITDA	2 436	35 753	3 755	41 944

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres 9 miesiący zakończony 30.09.2022			
	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	147 762	666 443	5 318	819 523
Przychody ze sprzedaży razem	147 762	666 443	5 318	819 523
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	142 206	623 152	4 189	769 547
Marża na sprzedaży	5 556	43 291	1 129	49 976
Marża na sprzedaży %	4%	6%	21%	6%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(5 796)	(32 864)	(673)	(39 333)
Wynik segmentu – EBIT	(240)	10 427	456	10 643
Marża EBIT	-	2%	9%	1%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(405)		(405)
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(5 938)
Wynik brutto				4 300
Podatek dochodowy				2 050
Wynik netto				2 250
Amortyzacja	3 088	2 690	-	5 778
Wynik segmentu – EBITDA	2 848	13 117	456	16 421

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

				Za okres 3 miesiące zakończony 30.09.2023
	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Przychody razem				
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	73 860	261 043	3 155	338 058
Przychody ze sprzedaży razem	73 860	261 043	3 155	338 058
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	71 654	233 092	2 502	307 248
Marża na sprzedaży	2 206	27 951	653	30 810
Marża na sprzedaży %	3%	11%	21%	9%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(2 158)	(11 952)	16	(14 094)
Wynik segmentu – EBIT	48	15 999	669	16 716
Marża EBIT	-	6%	21%	5%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(245)		(245)
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(716)
Wynik brutto				15 755
Podatek dochodowy				5 032
Wynik netto				10 723
Amortyzacja	872	645	773	2 290
Wynik segmentu – EBITDA	920	16 644	1 442	19 006

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

				Za okres 3 miesiące zakończony 30.09.2022
	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Przychody razem				
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	57 663	234 525	2 145	294 333
Przychody ze sprzedaży razem	57 663	234 525	2 145	294 333
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	55 516	219 906	1 708	277 130
Marża na sprzedaży	2 147	14 619	437	17 203
Marża na sprzedaży %	4%	6%	20%	6%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(1 499)	(11 243)	(537)	(13 279)
Wynik segmentu – EBIT	648	3 376	(100)	3 924
Marża EBIT	1%	1%	-5%	1%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(93)		(93)
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(2 463)
Wynik brutto				1 368
Podatek dochodowy				342
Wynik netto				1 026
Amortyzacja	1 114	927	-	2 041
Wynik segmentu – EBITDA	1 762	4 303	(100)	5 965

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
4.3. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2022
	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane
Usługi obce	365 455	317 779	143 617	117 221
w tym usługi obce od podwykonawców	296 261	260 222	125 770	88 566
Zużycie materiałów i energii	362 529	433 664	151 811	153 771
Koszty świadczeń pracowniczych	54 184	42 800	19 885	14 845
Amortyzacja	6 841	5 778	2 290	2 041
Podatki i opłaty	3 016	2 358	1 366	612
Pozostałe koszty rodzajowe	9 827	4 733	1 637	1 347
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 430	1 410	1 018	342
Koszty według rodzaju razem	804 282	808 522	321 624	290 179
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku	(2 257)	(922)	(1 128)	164
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(3 729)	(2 545)	(1 376)	(999)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(32 399)	(35 508)	(11 872)	(12 214)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	765 897	769 547	307 248	277 130

4.4. OPODATKOWANIE

Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego jest ujmowane na podstawie oszacowania Zarządu dotyczącego średniej ważonej efektywnej rocznej stawki podatku dochodowego, jakiej oczekuje się w pełnym roku obrotowym.

Grupa generuje dochody do opodatkowania w Polsce, w związku z czym podlega opodatkowaniu na podstawie Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych („CIT”) oraz zagranicą. Standardowa stawka podatku dochodowego od osób prawnych wynosi 19%. W obszarach, w których przepisy podatkowe podlegają interpretacji, Zarząd od czasu do czasu weryfikuje podejście do sporządzenia deklaracji podatkowych. W uzasadnionych przypadkach tworzone są rezerwy na oczekiwane zobowiązania podatkowe.

Uzgodnienie efektywnej stawki podatku dochodowego przedstawia poniższa tabela:

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022
Wynik brutto przed opodatkowaniem	29 238	4 300
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce - 19%	5 555	817
(Nadwyżka przychodów niepodatkowych nad kosztami niebędącymi kosztami uzyskania przychodów)/Nadwyżka kosztów niebędących kosztami uzyskania przychodów nad przychodami niepodatkowymi.	497	1 233
Podatek wykazany w wyniku finansowym	6 052	2 050
Podatek bieżący	3 509	3 638
Podatek odroczony	2 543	(1 588)
Efektywna stopa podatkowa	20,70%	47,67%

4.5. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Grupa w toku prowadzonej działalności narażona jest na następujące istotne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności. Za ustalenie zasad zarządzania powyższymi ryzykami oraz ich weryfikację odpowiada Zarząd Grupy.

4.5.1. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Spółka zawiera kontrakty budowlane kwotowane w walucie krajowej (PLN). Czasami Spółka zawiera kontakty dwuwalutowe (w PLN oraz EUR).

Niemniej, w odniesieniu do należności i zobowiązań wynikających z zawartych umów na zakupy materiałów, z tytułu których nastąpią płatności w EUR oraz w odniesieniu do udzielonych pożyczek denominowanych w EUR, Spółka narażona jest na ryzyko walutowe.

4.5.2. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Grupę z zadłużenia, tj. kredytów bankowych i pożyczek (nota 3.2.) oraz leasingu (nota 3.3.).

Ponadto Grupa alokuje wolne środki pieniężne częściowo w inwestycje o zmiennej stopie procentowej (lokaty) oraz udziela pożyczek w oparciu o zmienną stopę procentową.

Aktywa i zobowiązania oprocentowane według zmiennych stóp procentowych narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Natomiast oprocentowane według stopy stałej (udzielane pożyczki) naraża Grupę na ryzyko zmiany wartości godziwej, niemniej jednak ze względu na fakt, iż Grupa nie wycenia tych pozycji do wartości godziwej, wpływ ten nie jest odzwierciedlany w sprawozdaniu finansowym.

4.5.3. RYZYKO PŁYNNOŚCI

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności, Grupa utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych, a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne, długoterminowe kredyty lub długoterminowe umowy leasingu, zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Grupa stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Grupę.

4.5.4. RYZYKO KLIMATYCZNE

Grupa ONDE monitoruje wpływ ryzyk klimatycznych na działalność Grupy i na dzień dzisiejszy nie identyfikuje istotnego wpływu czynników klimatycznych na prowadzoną działalność. Grupa ONDE konsekwentnie realizuje strategię ESG, przestrzegając wymagań dotyczących aspektów środowiskowych, inwestując w rozwój projektów w branży OZE.

5. NOTY POZOSTAŁE
5. NOTY POZOSTAŁE
5.1. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE

Do należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałych Grupa zalicza przede wszystkim należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych (głównie z tytułu wystawionych faktur wynikających z realizacji przez Grupę kontraktów budowlanych) oraz należności budżetowe, w tym należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz z tytułu podatku od towarów i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 180 dni, ujmowane są w wartości nominalnej, tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych. Należności z tytułu dostaw i usług utrzymywane są w celu ściągnięcia oraz spełniają test SPPI, w związku z czym na dzień bilansowy pozycje te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego wyliczonego przy zastosowaniu modelu strat oczekiwanych.

MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty dla aktywów finansowych, niezależnie od tego czy wystąpiły, czy też nie, przesłanki na utratę wartości. W przypadku należności handlowych, Grupa stosuje podejście uproszczone i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu początkowego ujęcia należności.

Dla należności handlowych, które w oparciu o przeprowadzoną analizę portfelową zostały ocenione jako należności, które nie utraciły wartości, oszacowanie ewentualnych odpisów aktualizacyjnych jest oparte na wykorzystaniu matrycy odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych (okresów przeterminowania), przy zastosowaniu współczynnika niewypełnienia zobowiązania. Współczynnik niewypełnienia zobowiązania ustala się w oparciu o dane historyczne (wyliczone na bazie ostatnich 5 lat, skorygowane o wpływ przyszyłych czynników).

W analogiczny sposób Grupa kalkuluje odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla należności z tytułu kaucji oraz aktywów z tytułu kontraktów budowlanych; salda w odniesieniu do których termin płatności nie upłynął zaliczane są do przedziału „nieprzeterminowane” w matrycy odpisów, a odpis liczony jest przy uwzględnieniu współczynnika nieściągalności dla należności nieprzeterminowanych.

Dla należności handlowych, dla których istnieją przesłanki do utraty wartości (np. należności sporne), utworzono specyficzne dodatkowe odpisy w zależności od indywidualnej oceny ich odzyskiwalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny (dotyczy należności z tytułu kaucji), wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

	30.09.2023			31.12.2022		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Należności z tytułu dostaw i usług	211 664	2 781	208 883	107 803	2 110	105 693
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	3 013	-	3 013	14 819	-	14 819
Pozostałe należności budżetowe	7 714	-	7 714	7 743	-	7 743
Pozostałe należności	599	-	599	1 119	-	1 119
Razem	222 990	2 781	220 209	131 484	2 110	129 374

5. NOTY POZOSTAŁE

Zmiany odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług zaprezentowano w tabeli poniżej:

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022
Odpisy aktualizujące na początek okresu	2 110	4 207
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów indywidualnych	1	(2 245)
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów wg matrycy odpisów	704	148
Odwrócenie odpisów indywidualnych	(34)	-
Odpisy aktualizujące na koniec okresu, w tym:	2 781	2 110
Odpis wyliczony na bazie matrycy	1 967	1 263
Odpis indywidualny	814	847
Razem	2 781	2 110

5.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe obejmują przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych, otrzymane zaliczki, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania z tytułu podatków.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmują się początkowo w wartości godziwej (odpowiadającej wartości nominalnej), a na dzień bilansowy wycenia według zamortyzowanego kosztu.

Otrzymane zaliczki dotyczą głównie wpłat od kontrahentów z tytułu realizacji umów o kontrakty budowlane i ujmują się je w wartości nominalnej otrzymanej wpłaty.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń ujmują się w wartości należnej za wykonaną pracę, naliczonej zgodnie z zawartymi umowami.

Zobowiązania z tytułu podatków (w tym podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych) ujmują się w wysokości kwoty wymagającej zapłaty przez Grupę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Do grupy tej zalicza się rezerwy na niewykorzystane urlopy. Kalkulowane są one w oparciu o zestawienie niewykorzystanych dni urlopu na dany dzień bilansowy w podziale na poszczególnych pracowników oraz ich dzienne wynagrodzenie brutto powiększone o narzuty ZUS pracodawcy.

	30.09.2023	31.12.2022
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	181 122	130 207
w tym od podmiotów powiązanych	4 198	3 984
Zobowiązania budżetowe z tytułu:	7 296	4 175
podatku od towarów i usług	2 213	-
podatku dochodowego od osób fizycznych	888	678
ZUS	3 780	3 389
podatku od nieruchomości	88	-
PFRON	89	74
PPK	238	32
inne	-	2
Pozostałe zobowiązania	9 099	8 689
z tytułu wynagrodzeń	3 929	2 945
rozliczenia międzyokresowe kosztów	21	937
krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 933	3 918
inne	1 216	889
Razem	197 517	143 071

5.3. STRUKTURA GRUPY

Udziały, akcje w jednostkach zależnych i współzależnych

Udziały, akcje w jednostkach zależnych i współzależnych wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości niefinansowych składników majątkowych używanych w działalności ujmują się jako pozostałe koszty.

Struktura Grupy

Na dzień 30 września 2023 roku w skład Grupy wchodzi Jednostka dominująca ONDE S.A. oraz jednostki współzależne, konsolidowane metodą pełną i metodą praw własności.

Jednostki zależne i zasady konsolidacji: Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane Jednostki Dominującej oraz jej jednostek zależnych.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce wtedy, gdy Jednostka Dominująca z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę, w którą dokonała inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne zwroty, lub gdy ma prawa do zmiennych zwrotów, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, w oparciu o spójne zasady rachunkowości. W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną zysk lub strata z transakcji skutkującej utratą kontroli ujmowane są w wyniku finansowym.

Rozrachunki, przychody, koszty i niezrealizowane zyski ujęte w aktywach, powstałe na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy, podlegają eliminacji.

Na datę objęcia kontroli, Grupa ustala, czy jednostka nad którą objęto kontrolę stanowi przedsięwzięcie w rozumieniu MSSF3 czy grupę aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia.

Rozliczenia nabycia przedsięwzięć dokonuje się metodą nabycia. W metodzie tej możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejścia. Zapłatę przekazaną w transakcji nabycia przedsięwzięć wycenia się w wartości godziwej przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejście kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty związane z przejściem ujmują się w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia. Nadwyżka ceny przejścia, wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów oraz udziałów niekontrolujących nad wartością godziwą przejętych aktywów netto, z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w MSSF 3, stanowi wartość firmy.

W przypadku transakcji nabycia aktywów nie stanowiącej nabycia przedsięwzięcia, cenę nabycia alokuje się do poszczególnych nabytych składników aktywów na bazie ich relatywnych wartości godziwych. Koszty transakcyjne podlegają ujęciu w wartości początkowej nabytych aktywów trwałych. W transakcji nabycia aktywów nie powstaje wartość firmy.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej. Inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status jednostki stowarzyszonej.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej, stosuje się wymogi MSR 28. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

5. NOTY POZOSTAŁE

Szczegółowe informacje na temat struktury Grupy zawarte zostały w poniższej tabeli:

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	30.09.2023	31.12.2022
Udziały posiadane bezpośrednio				
WTL 20 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 40 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 80 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 100 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 120 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 130 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 140 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 150 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 160 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 170 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
IDE PROJEKT SP. Z O.O.	Toruń	usługi projektowe	100,00%	100,00%
SOLAR SERBY SP. Z O.O. (dawniej AZURYT 6 INVESTMENTS SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
CYRANKA SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	0,00%	100,00%
KWE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
ELEKTROWNIA DE PVPL 22 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 270 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 210 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 50 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
PARK SŁONECZNY CIECHANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
PARK LEWAŁD SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
FW GUMIENICE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
FARMA WIATROWA SZYBOWICE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
DEVOZE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O. (dawniej NEO SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
PV KADŁUBIA 2 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
PV SZCZEPANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
ONDE BETEILIGUNGS GmbH	Niemcy, Düsseldorf	rozwój działalności wykonawczej w OZE	100,00%	100,00%
INVEST PV SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	0,00%
SPV CZERWONA WODA SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	0,00%

Nabycie jednostek obejmujących grupę aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia

W dniu 3 stycznia 2023 r. wzrosła cena zakupu udziałów spółki Park Słoneczny Ciechanów Sp. z o.o. o kwotę 232 tys. zł.

Zgodnie z zapisami umowy zakupu udziałów spółki Park Słoneczny Ciechanów Sp. z o.o., po uzyskaniu warunków przyłączenia, które nastąpiło w dniu 24 października 2022 r., Spółka ONDE S.A. zobowiązana była do zapłaty kwoty 232 tys. zł tytułem podwyższenia ceny za udziały spółki Park Słoneczny Ciechanów Sp. z o.o.

W dniu 7 lipca 2023 r. Spółka ONDE S.A. zawarła umowy nabycia 100% udziałów od jednostek niepowiązanych w dwóch spółkach będących właścicielami projektów dwóch elektrowni fotowoltaicznych zlokalizowanych w województwie dolnośląskim. Jeden projekt znajduje się na bardzo zaawansowanym etapie rozwoju i posiada pozwolenie na budowę. Drugi projekt także posiada pozwolenia na budowę, jednakże jest na etapie pozyskiwania warunków przyłączenia do sieci. Cena nabycia projektów została ustalona na zasadach rynkowych, wyniosła 20,5 mln zł i została rozliczona w środkach pieniężnych. Koszty transakcyjne dotyczące tej transakcji były nieistotne.

Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych

W dniu 30 czerwca 2023 nastąpiła sprzedaż 100% udziałów w spółce Cyranka Sp. z o.o. do jednostki niepowiązanej. Cena transakcji wyniosła 74.900 tys. zł., skorygowana o wartość finansowania zewnętrznego, a wynik na sprzedaży projektu PV został ujęty w szyku rozłącznym w linii zysk brutto na sprzedaży.

5.4. ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

W dniu 3 października 2023 roku ONDE S.A. zawarła umowę z Eviva Lębork Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie na roboty budowlane przy budowie farmy wiatrowej o łącznej mocy 50,6 MW. Całkowita wartość kontraktu wynosi 111,3 mln zł netto. Termin realizacji kontraktu to 30.01.2026 r.

W dniu 3 października 2023 roku ONDE S.A. zawarła umowę z Eviva Drzeżewo Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie na roboty budowlane przy budowie farmy wiatrowej o łącznej mocy 88 MW. Całkowita wartość kontraktu wynosi 245,8 mln zł netto. Termin realizacji kontraktu to 30.01.2026 r.

7 listopada 2023 r. Spółka wraz ze spółkami z Grupy ERBUD – ERBUD S.A., Erbud Industry Centrum sp. z o.o. oraz Erbud International sp. z o.o. – otrzymała podpisany za wszystkie strony aneks do umowy kredytowej z 6 lipca 2010 r. podpisanej z ING Bank Śląski S.A. Na mocy aneksu Spółka wraz z ww. pozostałymi kredytobiorcami może korzystać z linii wielocelowej w maksymalnej wysokości 175 mln zł, z podziałem na limit na kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 64 mln zł i limit na gwarancyjne do kwoty 175 mln zł. Podlimit dla ONDE S.A. wynosi 50 mln zł z możliwością zaciągnięcia długu do 20 mln zł. Zapadalność linii przypada na 31 stycznia 2025 r. Pozostałe istotne warunki tej umowy nie uległy zmianie.

Podpisy Członków Zarządu

Paweł Średniawa
/Prezes Zarządu/

Piotr Gutowski
/Wiceprezes Zarządu/

Marcin Szerszeń
/Wiceprezes Zarządu/

Marek Marzec
/Wiceprezes Zarządu/

Toruń, 13 listopada 2023 roku